

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

Najbolja međunarodna praksa izdavanja dozvola u projektima energetske infrastrukture

Energetski samit,
21. april 2016. godine

Jane Wilson
USAID EIA

NAJBOLJA MEĐUNARODNA PRAKSA

- EIA projekt je proveo detaljno istraživanje o najboljim međunarodnim praksama u izdavanju dozvola.
  - Izvještaj „Najbolja međunarodna praksa izdavanja dozvola u projektima energetske infrastrukture“ sadrži:
    - Ključne nalaze brojnih EU studija o postupcima izdavanja dozvola
    - Najbolje prakse izdavanja dozvola u Njemačkoj, Američkoj Saveznoj Državi Ohajo i Turskoj
- Preporuke za BiH date na osnovu ovih istraživanja
- Ovaj izvještaj na engleskom i službenim jezicima u BiH je dostupan na www.usaideia.ba

Zbog čega je za investiranje važno reformisati režim izdavanja dozvola?

- Iskustvo u zemljama sa dobro razvijenim energetske sektorom pokazuje da pogodan režim izdavanja dozvola privlači investitore.
- Režim pogodan za investitore je:
  - Transparentan – lako se može utvrditi šta je potrebno za dobivanje dozvole
  - Učinkovit – postupak je uvijek jednak, koordiniran i jednostavan, bez neopravdanih odlaganja
  - Predvidiv – jer su rizici smanjeni

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

Reforma režima izdavanja dozvola u EU

- Sve zemlje članice EU temeljito su reformisale svoj režim izdavanja dozvola.
- Posljednja velika reforma započeta je 2004. godine, kada je EU postavila ciljeve za udio energije iz obnovljivih izvora.
- Višestruke studije su provedene kako bi se utvrdilo šta je potrebno reformisati u režimu ishoda dozvola.
- Izdate su smjernice (u obliku primarnog i sekundarnog EU zakonodavstva).
- Transponiranje su izvršile sve zemlje članice.

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

Glavne prepreke identifikovane u EU studijama

- Broj postupaka i koraka u postupku
- Broj institucija koje su nadležne za izdavanje dozvola i odobrenja
- Odgovornost za cjelokupni postupak
- Transparentnost postupka izdavanja dozvola
- Procesi su paralelni ili slijede neposredno jedan iza drugog
- Dokumenti uz aplikaciju, naročito studije procjene utjecaja na okoliš
- Trajanje
- Uključivanje i informisanje dionika

EIA Izvještaj o najboljoj međunarodnoj praksi - Potrebni opći koraci

- **Vlade moraju:**
  - procijeniti cjelokupan pravni okvir kojim je regulisan režim izdavanja dozvola kako bi se donio dosljedan i jednostavan paket mjera, i
  - stvoriti političku volju i organizirati saradnju kako bi se izradile i usvojile potrebne smjernice.
- Izdvojiti potrebna sredstva za izradu i usvajanje potrebnih smjernica, zakona i propisa.
- Organizirati saradnju nadležnih organa koji će formulirati i olakšati donošenje potrebnih smjernica, zakona i propisa (npr. Radna/e grupa/e).

Potrebni posebni koraci

- Detaljno utvrditi:
  - kakav je postojeći pravni okvir na svim razinama vlasti
  - kakav je režim izdavanja dozvola za projekte na svim razinama vlasti
  - koje su praznine i preklapanja u odnosu na željene smjernice, zakone i propise
- Izmijeniti po potrebi

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

A šta u slučaju federalnog državnog uređenja?

- Postoje određeni izazovi u izradi jedinstvenog režima izdavanja dozvola kada postoje različiti nivoi vlasti u državama sa federalnim uređenjem.
- Njemačka je federalno uređena država koja predstavlja „najbolji primjer“ režima izdavanja dozvola.

7 preporuka za režim ishoda izdavanja dozvola pogodan za investitore

1. Jedno koordinaciono tijelo sačinjeno od predstavnika svih nadležnih organa za izdavanje dozvola (na svim razinama)
  - a. Investitor mu se obraća u prvom koraku
  - b. Zaduženo je za utvrđivanje dozvola i tijela nadležnih za njihovo izdavanje, potrebnu dokumentaciju i rokove za provođenje aktivnosti u postupku - preliminarna analiza
  - c. Prati napredak postupka izdavanja dozvola sve do konačne dozvole
  - d. Određuje koje su mjere opravdane ukoliko neka institucija ne postupa u okviru zadatih rokova
  - e. Utvrđuje koja je to konačna odluka – da li je jedna ili složena odluka, kao i čija je odgovornost objedinjavanje.

7 preporuka (nastavak)

2. Obavezna preliminarna analiza

- a. Konsultacije između investitora i svih institucija uključenih u postupak izdavanja dozvola
- b. Postiže se dogovor:
  - i. Koje dozvole su potrebne i koje tijelo ih izdaje;
  - ii. Koju dokumentaciju investitor treba dostaviti;
  - iii. Rokovi za provođenje aktivnosti u postupku.
- c. Iskustvo pokazuje da organi rijetko zahtjevaju dodatnu dokumentaciju ukoliko je provedena obavezna preliminarna analiza.

7 preporuka (nastavak)

3. Prostorno planiranje

- a. Definicija: metode i pristupi koji se koriste od strane javnog i privatnog sektora za planiranje distribucije ljudi i aktivnosti u prostorima različitih razmjera. [Univ. u Innsbrucku]
- b. Tamo gdje energetska infrastruktura nije uključena u prostorne planove, rezultat je nesigurnost i latentna opasnost da investitor neće moći pronaći mjesto za građenje.
- c. U nekim zemljama (npr. u Velikoj Britaniji), dozvole prostornog planiranja su integrisane u postupak zaštite okoliša. U drugim, vode se odvojeni postupci.
- d. Prostorno planiranje mora biti na početku postupka. Mjesto za građenje mora biti zajamčeno prije vođenja ozbiljnog i dugotrajnog postupka izdavanja dozvola.
- e. U Njemačkoj je obavezno uključivanje obnovljivih izvora energije u prostorno planiranje.

7 preporuka (nastavak)

4. Integrisan postupak izdavanja dozvola
  - a. Pojednostavljenje = smanjenje/uklanjanje više organa nadležnih za istu oblast i pitanja
  - b. Spajanje više postupaka u samo jedan ili nekoliko njih
  - c. Njemačka je prvo spojila sve postupke zaštite okoliša, a potom dodala sve dozvole potrebne za izgradnju proizvodnog postrojenja - izuzev prostornog planiranja i vodnih dozvola.
  - d. Ovim se ne eliminišu dozvole niti nadležni organi.

7 preporuka (nastavak)

5. Učešće javnosti i zagovaranje zaštite okoliša
  - a. Izdavanje okolišne dozvole zahtijeva uključivanje javnosti u ranoj fazi pregovora.
  - b. U Austriji postoji funkcija zastupnika zaštite okoliša, koji osigurava da su građani i okoliš dobro predstavljeni, bez obzira na broj građana ili nevladinih organizacija koje su uključene u ranoj fazi konsultacija.

7 preporuka (nastavak)

6. Trajanje

- a. Sve naprijed navedene preporuke će skratiti dužinu postupka.
  - i. Jedno koordinirajuće tijelo i tijelo sačinjeno od predstavnika svih nadležnih organa za svaki pojedinačni projekt
  - ii. Obavezna identifikacija potrebnih dozvola
  - iii. Integrisan postupak izdavanja dozvola
- b. Koordinirajuće tijelo može riješiti problem projekata koji „spavaju na policama“ ili čije rješavanje se odlaže jer organi ne znaju kako da postupe.

7 preporuka (nastavak)

7. Priručnici o postupku izdavanja dozvola
  - a. Povećavaju transparentnost;
  - b. Kada su investicijske procedure u zemlji nejasne i zbunjujuće, rizik za razvojne projekte raste eksponencijalno (značajno).
  - c. Priručnici smanjuju rizike i utiču pozitivno na privlačenje investitora.

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

Zaključak

- Predanost i koordinacija su potrebni da bi se:
  - Učvrstila politička volja za uspostavu režima izdavanja dozvola za energetske infrastrukturne projekte koji je pogodniji za investitore
  - Uspostavio mehanizam koordinacije poput radne grupe
  - Dodijelili resursi potrebni za ostvarenje zadatka
  - Ocijenio postojeći pravni okvir režima izdavanja dozvola i identificirali nedostaci/preklapanja
  - Uključile preporučene mjere za pojednostavljenje postupka izdavanja dozvola

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA

HVALA NA PAŽNJI!

Email: jwilson@aeai.net

Web: www.usaideia.ba